

Aust-Agder fylkeskommune

Saksfremlegg

Dato: 12.01.2007
Arkivref: 2006/2574-715/2007 / A41/&00

Saksbehandler: Stein Kristiansen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
	Fylkesutvalget	

HØRING - FORSLAG TIL ENDRINGER I LOV OM FAGSKOLEUTDANNING

1. Forslag til vedtak

Fylkesrådmannen fremmer slikt forslag til vedtak:

Aust-Agder fylkeskommene gir følgende høringsuttalelse:

§ 1 - Lovens formål og virkeområde

For å være sikker på at fagskoleutdanningen er på nivå over videregående opplæring må det presiseres at fagskoleutdanningen skal bygge på videregående opplæring i det aktuelle fagområdet eller tilsvarende realkompetanse.

§ 2 - Godkjenning

Forslaget om at tilbyder av fagskoleutdanninger under visse vilkår kan få fullmakt til å opprette og legge ned fagskoleutdanninger, forutsatt at fagskolene har tilfredsstillende system for kvalitetssikring, støttes.

§ 3 - Organisasjon og ledelse

Gjennom forslaget til lovendring blir fylkestingets rolle som skoleeier redusert når det gjelder utvikling og drift av egen fagskoleutdanning. Forslaget om at også fylkeskommunale tilbydere av fagskoleutdanning skal ha eget styre som øverste styringsorgan, må erstattes med:

I de tilfeller hvor stat, fylkeskommune eller kommune er eier av utdanningsinstitusjonene, er vedkommende forvaltningsnivå øverste ansvarlig, og kan selv organisere driften slik det finner det hensiktsmessig innenfor rammer loven fastsetter.

§ 8 - Statlig tilskudd til fagskoleutdanning

Forslaget om at bare tilbydere av fagskoleutdanninger som er godkjent etter denne loven gis statlig tilskudd støttes.

Når loven nå forslås å åpne for at flere utdanninger enn i dag skal kunne gis tilskudd, må de statlige bevilgninger til fagskoleutdanning økes, og at det blir en statlig finansiering til andre godkjente fagskoleutdanninger enn de tekniske. Det er særlig viktig å prioritere statlig fullfinansiering av fagskoleutdanninger innenfor helsefag.

§ 9 - Om egenbetaling

Forslaget om at fagskoleutdanninger som gis statlig tilskudd, og som forutsettes å være gratis, medfører at tilbyder ikke samtidig kan kreve egenbetaling støttes.

I de tilfelle næringslivet etterspør spesialtilpassede utdanningsmodeller, som ofte er mer kostnadskrevenne enn ordinære fagskoleutdanninger, må det i slike tilfelle være åpning for at fagskolene kan ta egenbetaling som dekker ekstrakostnadene.

§ 10 - Beskyttelse av betegnelsen fagskoleutdanning og fagskole

Forslaget om at betegnelsene fagskoleutdanning og fagskole beskyttes, og kan bare benyttes om utdanninger og tilbydere som har godkjenning etter denne loven støttes.

2. Bakgrunn for saken

Kunnskapsdepartementet har sendt forslag til endringer i lov om fagskoleutdanning av 20. juni 2003 på høring, med høringsfrist 15. januar 2007. Fylkeskommunen er høringsinnstans.

Med fagskoleutdanning menes kortere utdanninger som bygger på videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse, og som har et omfang tilsvarende minimum et halvt studieår og maksimum to studieår. Fagskoleutdanning er et alternativ til høyere utdanning, og representerer påbyggingsstudier til yrkesrettet utdanning.

Forslagene til endring i lov om fagskoleutdanning omfatter bl.a følgende:

- lovens formål og virkeområde
- godkjenning
- organisering og ledelse
- offentlig tilskudd til fagskoleutdanning
- egenbetaling
- beskyttelse av betegnelse "fagskoleutdanning"

2.1 Tidligere vedtak og andre føringer

Fylkesutvalget vedtok i sak 136-2004 etablering av eget styre for fylkeskommunalt utdanningstilbud i medhold av lov om fagskoleutdanning. Styringsmodellen ble besluttet med basis i ny lov av. 20.06.03. Fylkestinget vedtok i sak 52-2004 et system med felles nasjonalt opptaksorgan og felles opptaksforskrifter for alle fylkeskommunale tekniske fagskoler. Det har ikke vært gjort endringer i lov om fagskoleutdanning inntil det nå foreligger forslag til endringer på en rekke sentrale områder.

2.2 Problemstillinger

Forslag til lovendring reiser en rekke administrative og styringsmessige problemstillinger i forhold til den løsning som blant annet Aust-Agder fylkeskommune som skoleeier har. Styringsmodell med basis i at fylkeskommunen er skoleeier er den mest vanlige modell. Det foreligger en betydelig problemstilling knyttet til finansieringsordningen idet det pr. i dag kun er teknisk fagskole av utdanningstilbudene i fagskoleloven som har en statlig finansieringsordning. Det andre store utdanningsområdet, fagskoleutdanning innenfor helsesektoren, baserer seg på en full studentfinansiert løsning. Det er helt sentralt at en får en fagskolelov som innebærer statlig finansiering av helsefagutdanningene.

3. Forslag til løsning og konsekvenser

Lovens formål og virkeområde - § 1

Kunnskapsdepartementet foreslår å endre gjeldende formålsparagraf, slik at tre sentrale formål med loven uttrykkelig angis i bestemmelsen:

- Hva slags utdanning loven legger til rette for
- At studentene skal ha tilfredsstillende vilkår
- at loven sikrer god kvalitet ved disse utdanningene

I forslag til ny ordlyd i formålsparagrafen foretas det en definisjon av fagskoleutdanning; Korte yrkesrettede utdanninger som bygger på videregående opplæring eller tilsvarende

realkompetanse, og som har et omfang tilsvarende minimum et halvt studieår og maksimum to studieår. Med yrkesrettet utdanning menes utdanning som gir kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere generelle opplæringstiltak.

Etter fylkesrådmannens mening må det sikres høy kvalitet på all fagskoleutdanning, og det bør ikke være tvil om hvilke inntaksgrunnlag studentene skal ha før de kan starte en fagskoleutdanning. Fylkesrådmannen mener at dette best løses ved en presisering at fagskoleutdanningen skal bygge på videregående opplæring i det aktuelle fagområdet eller tilsvarende realkompetanse.

Fylkesrådmannen tilrår at øvrige endringene i formålsparagrafen støttes.

Godkjenning - §2

Fra skoleåret 2006 – 2007 er det krav om at alle fagskoleutdanninger skal godkjennes av NOKUT (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen). Dette har ført til lange og ressurskrevende søknads- og godkjenningsprosedyrer for hvert enkelt utdanningstilbud – uansett varighet.

Fylkesrådmannen er positiv til at det nå foreslås at tilbyder av fagskoleutdanninger under visse vilkår kan få fullmakt til å opprette og legge ned fagskoleutdanninger, forutsatt at fagskolene har tilfredsstillende system for kvalitetssikring.

Organisasjon og ledelse - § 3

Ved fastsetting av fagskoleloven i 2003 (OT.prp. nr. 32 (2002-2003)) foreslo departementet at det ikke var krav om eget styre for fagskolene i de tilfeller hvor stat, fylkeskommune eller kommune er eier av utdanningsinstitusjonene. Departementet mente at vedkommende forvaltningsnivå vil være øverste ansvarlig, men kan selv organisere driften slik det finner det hensiktsmessig innenfor rammer loven fastsetter. I Innst.O.nr. 78 (2002-2003) fra KUF-komiteen ble imidlertid departementets forslag endret slik at slik at det stilles krav om at også tilbydere eid av stat, fylkeskommune eller kommune skal ha et styre som øverste ansvarlig styringsorgan.

Sitat fra forslag til endring av lov om fagskoleutdanning § 3, første og andre ledd;
Tilbyder av fagskoleutdanning skal ha et styre på minst 5 medlemmer, og er øverste styringsorgan for fagskolen.

Styret er ansvarlig for at studentene får den utdanningen som er forutsatt som grunnlag for godkjenningen, at alle vilkår for eventuell offentlig tilskudd overholdes og at virksomheten for øvrig drives i samsvar med gjeldende lover og regler. Styret er ansvarlig for at de opplysninger som blir gitt godkjenningsorganet og utdanningssøkende, er korrekte og fullstendige.

Tilbyder av fagskoleutdanning skal ha en administrativ og faglig ledelse som skal stå for den daglige driften av utdanningen innefor de retningslinjer og pålegg styret har gitt. Den administrative og faglige ledelse ansettes av styret.

Fylkeskommunene har svært lang erfaring med å være skoleeier for fagskoleutdanning. Fagskoleutdanning er et viktig virkemiddel for å videreutvikle og skaffe oppdatert kompetanse på nivå over videregående opplæring for både privat næringsliv og offentlig arbeidsliv i regionen. Fagskoleutdanning vil i stor grad kunne bygge opp under fylkeskommunen som en synlig og tydelig regional utviklingsaktør.

I St.meld. nr. 12 (2006-2007) Regionale fortrinn – regional framtid, som Regjeringen la fram 8. desember 2006, foreslås det at ansvar for drift og finansiering av fagskoleutdanning overføres til de nye regionene.

Fylkesrådmannen vil bemerke at i mange fylker er fagskoleutdanning en integrert del av fylkeskommunale videregående skoler. Krav om at tilbyder av fagskoleutdanning skal ha styre som øverste organ, som blant annet skal ansette administrativ og faglige ledelse, gjør dette meget problematisk.

Slik fagskoleloven er i dag, og som foreslås videreført i revidert lov, reduseres fylkestingets rolle som skoleeier. Den eneste reelle påvirkning fylkestinget har på sin egen fagskoleutdanning er ved oppnevning av styre.

Fylkesrådmannen vil sterkt anbefale at den teksten som departementet foreslo ved fastsetting av fagskoleloven i 2003, tas inn igjen i § 3 Organisasjon og ledelse ved endring av fagskoleloven slik:

I de tilfeller hvor stat, fylkeskommune eller kommune er eier av utdanningsinstitusjonene, er vedkommende forvaltningsnivå øverste ansvarlig, og kan selv organisere driften slik det finner det hensiktsmessig innenfor rammer loven fastsetter.

Statlig tilskudd til fagskoleutdanning - § 8

Det er forslag om en ny paragraf som innebærer at bare tilbydere av fagskoleutdanninger som er godkjent etter denne loven gis statlig tilskudd. Fylkesrådmannen tilrår at dette støttes.

Hittil er det i hovedsak bare gitt statlig tilskudd til teknisk fagskoleutdanning. Ved omlegging av finansieringsordningen for teknisk fagskole i 2003 ble rammeoverføringene til fylkeskommunene redusert tilsvarende kostnader fylkeskommunene hadde til fagskoleutdanning (ca. 270 mill kroner). Disse midlene ble da omfordelt og brukt som et statlig finansiering pr. student i godkjent fylkeskommunal teknisk fagskoleutdanning.

Lovforslaget åpner for at flere utdanninger enn i dag skal kunne gis tilskudd, f.eks. fagskoleutdanning i helsefag. Etter fylkesrådmannens oppfatning må de statlige bevilgninger til fagskoleutdanning økes, og at det blir en statlig finansiering også til andre godkjente fagskoleutdanninger enn de tekniske. Det er særlig viktig at helsefagene kommer inn under statlig fullfinansiering fordi det er en etterspørsel etter kompetanseheving innenfor dette fagområdet.

Om egenbetaling - § 9

Forslag om en ny paragraf med følgende ordlyd:

Tilbydere av fagskoleutdanning kan bare kreve egenbetaling fra studenter i den grad det ikke ved tildeling av statstilskudd er forutsatt at utdanningen skal være gratis.

Tilbydere av fagskoleutdanning skal la statstilskudd og egenbetaling fra studentene komme studentene til gode. Tilbydere som mottar statstilskudd, kan ikke gi økonomisk utbytte eller på annen måte overføre overskudd til eier eller dens nærstående.

Departementet kan fastsette forskrift om tilbyderes adgang til å ta egenbetaling fra studenter og om adgangen til å kreve inn andre utgifter knyttet til studiene.

Etter fylkesrådmannens oppfatning bør det normale være at fagskoleutdanninger som gis statlig tilskudd, og som forutsettes å være gratis, medfører at tilbyder ikke samtidig kan kreve

egenbetaling. Samtidig etterspør næringslivet i noen grad spesialtilpassede utdanningsmodeller, og disse vil ofte være mer kostnadskrevenne enn ordinære fagskoleutdanninger. I slike tilfeller må det i loven være åpning for at fagskolene kan ta egenbetaling som dekker slike ekstrakostnader.

Beskyttelse av betegnelsen fagskoleutdanning og fagskole –
Registrering i Enhetsregisteret - § 10

I en ny § 10 i loven foreslår departementet beskyttet at betegnelsene fagskoleutdanning og fagskole bare kan benyttes om utdanninger og tilbydere som har godkjenning etter denne loven.

Fylkesrådmannen foreslår at fylkesutvalget støtter dette.

Denne saken er sendt til departementet innen høringsfristen med melding om at fylkesutvalgets vedtak ville bli ettersendt.

Trykt vedlegg: Høringsnotat om forslag til endringer i lov om fagskoleutdanning fra Kunnskapsdepartementet, datert 15.11.06